

Kabinetas

Pavadinimas	Kabinetas
Muziejus	Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai
Fondas	pagrindinis
Tipas	kabinetas
Sritys	taikomoji dailė
Pirminės apskaitos numeris	LDKVR GEK 333
Inventorinis numeris	LDKVR VR 263
Matmenys	aukštis – 47 cm plotis – 42 cm gylis – 33 cm
Medžiagos	medis, varis, švinas
Autorius (-iai)	Nežinomas autorius
Sukūrimo data	XVI a. pab.
Sukūrimo vieta	Augsburgas, Vokietija
Sukūrimo stilius ir periodas	vėlyvasis renesansas

Ekspionato aprašymas

Kabinetas – nedidelis spintelę primenantis baldas su keleriomis arba vieneriomis rakinamomis durelėmis priekyje. Jo viduje būna daug nedidelių stalčiukų, durelių arba paslėptų ertmių.

Kabinetai dažniausiai būdavo lengvai transportuojami baldai, skirti smulkiems daiktams (dokumentams, laiškams, papuošalams, monetoms, egzotiškiems daiktams iš tolimų kraštų) laikyti. Neretai atlenktos baldo durelės naudotos kaip rašymo stolas. Egzistuoja įvairių tipų kabinetų – jie skiriasi savo paskirtimi (pavyzdžiui, kabinetai monetoms, mineralams laikyti) ir sukūrimo vieta, tačiau jų išorė būdavo labai puošni. Šiam tikslui naudotos prabangios medžiagos (juodmedis, dramblio kaulas, sidabras, gintaras), būdavo pasitelkiama pietra duratechnika, kai derinant skirtingus akmenis sukuriama mozaika. Visa tai turėjo rodyti baldą turinčio žmogaus statusą, finansines galimybes, įtaką.

Kabinetų kilmė siejama su XVI a. atsirandančiu ispanišku baldu vargueño. Jo puošni drožyba atspindi arabų bei maurų meno įtaką. Ilgainiui kabinetai išplito po visą Europą. XVI–XVII a. pagrindiniai kabinetų gaminimo centrai buvo Augsburgas, Insbrukas, Antverpenas, Florencija ir Paryžius.

Valdovų rūmų muziejaus rinkinyje esančio gausiai intarsijos technika dekoruoto kabineto tiek išorė, tiek vidus papuoštas miestų vaizdais, architektūros elementais, augaliniais ornamentais bei žmonių ir paukščių figūromis. Dažnai tokius vaizdus kurti įkvėpdavo Lorenzo Štėrio (Lorenz Stöer) medžio raižiniai, 1567 m. paskelbti veikalė „Geometria et Perspectiva“. Įvairios medienos derinimas būdingas Pietų Vokietijoje, Vakarų Austrijoje gamintiems baldams. Augsburgas buvo vienas iš centrų, kuriame XVI–XVII a. klestėjo tokių kabinetų gamyba. Atvėrus ekspionato dureles, matyti keturi nedideli stalčiukai ir dvejios durelės su kriauklių formos rankenėlėmis. Tiek stalčiukų priekinės dalys, tiek ir durelių išorė dekoruota, kraštų apvadai sukurti derinant šviesios ir tamsios medienos plokšteles. Kabineto viršutinė dalis atidaroma į viršų, su išlikusia spyna.